

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosii Calepini Dictionarivm Vndecim Lingvarvm

Calepino, Ambrogio

Basileae, 1616

D ante O

[urn:nbn:de:bsz:31-107476](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107476)

montorii, X.M. pass. distans a continenti. Plin. lib. 3. cap. 10.
Dioscūri, *διόνυσος*, a *διόνυσος*, a Græcis dicuntur Castor & Pollux, quasi Iovis filii. Antiquitateredidit hos salutare esse navigantibus, si gemini apparent (apparent autem ignis specie, antennæ aut malo insidentes) contra tristes, si singuli apparent. *Διόνυσος* id est, Dioscuri, apud Græcos (inquit Cic. lib. 3. de Nat. deor.) multis modis nominantur. Primi tres qui appellantur Anaces, Athenis ex rege Iove antiquissimo & Proscipina nati, Titopatreus, Eubuleus, Dionysius. Secundi Iove tertio nati ex Leda, Castor & Pollux. Tertii dicuntur a nonnullis Aleo & Melampus, Emolus, Atrei filii, qui Pelope natus fuit. Hæc Cicero. & Berutius qui Phœnicum lingua *Πολύλοισ* vocatus est, ante Trojana tempora historiam Phœnicum lingua exquisitissime conscribens, prodit a Sedoch Dioscuros natos, aut Gabiros, aut Carbantes, aut Samothracas, quorum nati herbarum vires, & castus ac medicinam invenerūt. Vide Eusebium lib. 1. de præp. Evang. cap. 7.
Dioscuriās, *διόσκουριαι*, Verba sunt in Colchide, nunc deserta, quondam adeo clara, ut nonnulli prodiderint, in eam trecentas nationes quæ dissimilibus linguis uterentur, descendisse, & postea a Romanis centum triginta interpretibus negotiationem ibi gestam fuisse. Autor Plin. lib. 6. cap. 3.
Dioscurum, Vicus in Libya est, ubi Dioscuri Pandem persecuti, Helenam rapuerunt, Steph.
Diospolis, *διόπολις*, Aegypti civitas, Hecatompylos quoadmodum dicitur, ab Olin & Iside condita. Sunt & alia locis aliis hoc nomine in Aegypto quatuor præter hæc pusillæ civitates. Stephanus etiam alias duas commemorat ejusdem nominis urbes, quarum alteram in Lydia, alteram in Palæstina collocaat.
Dioxippus, *δίοξιππος*, Nobilis athleta, quem Plin. libro 35. cap. 11. refert, citra pulverem ex Olympiis victoriam reportasse. & Alius ejusdem nominis Poeta comicus, cujus fabulas commemorat Suidas. & Alius miles Alexandri Magni, mira fortitudine, qui provocatus a Corago milite item Macedone, clava eum occidit. Autor Aelianus.
Diphilus, *διφίλος*, Polon. *Niepołski* *urobacze*.] Architectus fuit, in perducendis ad finem operibus tardissimus: adeo ut locum fecerit proverbio: Diphilus Diphilo tardior. Cicero ad Quint. Frat. lib. 3. Apud heum recte erat, in Manliano offendi Diphilum Diphilo tardiorum. Locus erat proverbio, quoribus volumus significare aliquem natura tardum, magnum solitæ negligentia cumulatum adiecisse.
Diphri, *διφρι*, Verba Phœnicum, Steph.
Diphis, *διφισ*, Verba Thessal. circa Larissam, ubi ajunt Apollinem primum esse prælum, quum ex Tempe purgatus rediit, Stephan.
Dipentus, Scyllis frater, qui ambo, teste Plinio, in Creta insula geniti etiamnum Medis imperantibus, priusquam Cyrius in Persia regnare inciperet: hoc est, Olympiade circiter L. primi omnium marmore iculpendo inclarere Primum Sicyonem se contulerit, quæ diu fuit officinarum omnium metallorum patria, ut ait Plin. lib. 36. cap. 4.
Dippæ, Verba Arcadiæ, Steph.
Diplon, *διπλον*, Fluvius est Ciliæ ex Tauro profluens. Lucan. lib. 8. tantumque videt Diplonta cadentem, &c.
Dirades, *διδραδης*, Pars inbus Leontidis, a Dirade quodam dicta, Stephan.
Dirbæ, *διρβæ*, locus est Scythiæ, in quo Theos civitas est, si recte legitur apud Stephanum.
Dircaus, cum a diphthongo, *διδραδης*. Dicitur Aonius, sive Thebanus. Nam pars Bœotiæ in qua fons est Dirce, Dircea cognominata est. Et apud Virgilium, Amphion Dirceus dicitur esse, Thebanus.
Dirce, *διδραδης*, Nomen mulieris, Lyci Thebarum regis uxoris, quam ille duxerat repudiata Antiopa. Sed hæc veritate Antiopam revocaret, impetravit a marito ut posset illam in vinculis detinere. Antiopa verò tempore partus soluta gemellos quos ex Iove conceperat (ut supra dictum est) peperit, Amphionem videlicet & Zetum, qui postea Lycum interfecerunt. Dircea verò caudæ indomiti equi alligatæ, quæ diu ita per terrâ raptata, tandem deorū commiseratione in sui nominis fontem conversa est, non procul a Thebis. Propertius lib. 3. Tu reddis pueris matrem, puerisque, trahendâ Vinxerunt Dircem sub truncis ora bovis. Lucan. lib. 3. Faudica Cepheos aqua, Cadmeaq; Dirce. Ab hoc fonte Thebani dicitur fuisse Dirce. & Alia fuit Dirce Babylonia, quæ sua forma tumens quæ Palladi convitiaretur, inter lavandum in piscem conversa est. Ovid. lib. 4. Metam. Dirce quam versarâ. Iguamiam velantibus artus Stagna Palæstini credunt coluisse figura.
Dircennâ, Fons est gelidissimus in Hispania Tarraconensi, non procul a Babil. Martial. lib. 1. Avidam rigens Dircenna placabit sitim.
Dirè, *διδραδης*, Promontorium & urbs ejusdem nominis juxta Acchiopiam. Est & civitas Atheniensium sociâ, Steph.

Diris, Mons est Mauritanæ, quem propter altitudinem, curi columnam vocaverunt. Meminit hujus Plin. lib. 3. cap. 1. ubi Dyris scribitur per Græcum.
Dirphys, *διδρυς*, Mons Eubœæ, ubi Dirphys Iuno colit, Steph.
Dis, *διδρυς*, Deus dyritarum, qui a Luciano claudus foveatur in accessum recedendo aut alatus, quod divitæ longissimo tempore parte, nisi caute dispenses, quam velocissime elabatur. *διδρυς*. Fingitur etiam cæcus, quod nullo proflus iudicio indignissimum quemq; maxime opibus oneret, digniores prætereat. & Dis etiam creditur esse inferorum deus, quod deum ex intimis terræ visceribus effodiantur. Græcè *διδρυς* dicitur. & Ponitur etiam Dis pro divite, *διδρυς*. Terent. in Adelph. Dis quidem estis Demea, ac rem tuam confabuliflex. Hinc Dinos & dissimus. Cic. de Amic. Dinos mihi & assuetior, videtur esse vera amicitia. Idem Parad. Vt quisque, quod plurimi est, possidet, ita dissimus habendus est.
Dithyrambus, *διδρυραμβος*, Viri Thebani nomen, qui primus hymnos invenisse creditur, qui in honorem Bacchi solent decantari: a cuius nomine ipsi etiam hymni dithyrambi creditur appellari. Horat. lib. 4. Carm. Seu per audaces nova dithyrambos Verba devolvit, numcrisq; fertur Lege soluta. Quæquam & ipse Bacchus Dithyrambus est cognominatus, *διδρυς* est *διδρυς* *διδρυς*, quod per duas veluti portas in vitam ascendit. Bis enim natus creditur, ex utero matris Semeles, & femore Iovis. & Hinc locus factus proverbio: Non est Dithyrambus si bibat a quam, *διδρυς* est *διδρυς*, *διδρυς* *διδρυς*. Non adest hilaritas, quum dret vinum. & Sumptum & illud est a Poëtis dithyrambicis, qui Baccho allati, furebant Minus habes mentis quam dithyramborum poëta, *διδρυς* *διδρυς* *διδρυς*. In stupidos ac fatiosos torquebantur.
Dizeres, Vide *διδρυς*, in Steph.
Dizerus, *διδρυς*, Verba Illyriæ: dicta nimirum *διδρυς* *διδρυς* *διδρυς*, quod illis sic fuisse sit Medea, Steph.
Dobberis, *διδρυς*, Verba Paonia, Steph.
Docimeum, *διδρυς*, Verba Phrygiæ, Steph. Vide *ADNADA* & *SYNNADA*.
Doclea, *διδρυς*, Civitas mediterranea Dalmatiæ apud Prolemyum lib. 2. cap. ult. & Hujus incolæ dicitur sunt Docleæ, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 22.
Dodonâ, penult. prod. *διδρυς*, Civitas in Chaonia, regione Epiri, juxta quam propinquum erat nemus Iovi sacrum, queneum totum, ubi Iovis Dodonæi templum fuisse narratur. & in eo oraculum omnium quæ apud Græcos fuerunt vetudissimum. In hoc duas columbas consulentibus responsum dedisse quidam fabulantur, quarum altera Delphos, altera vero in Ammonis Iovis templum volavit: alii arbores ipsas vocales fuisse volunt, & consulentibus oracula edere solent. & Ditham autem volent Dodonam a nymphâ quadam marinae jus nominis: aut, ut alii placet, a Dodone quodam, Iovis & Europa filio, Vide Stephanum.
Dodonæus, *διδρυς*, ut Dodonæus Iupiter, qui in Dodonæo nemore colebatur. & Item Dodonæum *διδρυς*, *διδρυς*, tintinnabuli quoddam genus die, noctuq; continuè crepitans: unde & ad homines iusto loquutores proterbia transferri solet. Ausonius: Nec Dodonæ cessat tinuus aboni. Dodonæides, *διδρυς*, Nympha (ut Phœn. des ait) dicitur Liben patris nutrices, a Dodona Epiri civitate. Hæc & Atlantide vocantur, quarum nomina sunt, Ambrosia, Eudora, Palisod, Coronis, Plexaura, Pytho, Tythe.
Dodracum *διδρυς*, Verba, vulgò Doreth.
Decantes, *διδρυς*, Campus Phrygiæ, Aemoneum enim & Demantem fratres fuisse ajunt, a quibus Decantium & Aemoneum nemora dicta sunt, Stephan.
Dolbæ, *διδρυς*, Verba Adiabenzæ, Steph.
Dolichæ, *διδρυς*, vulgò Niore, Insula est XVII. M. passuum a Naxo distans, tantundem ipsa in longitudinem patens cum oppidis duobus, tertio amisso: quæ prius Icaros dicebatur: unde nonnulli nomen mari inditum putant potius, quam ab Icaro Dardali filio. Ea etiam Macris, & Ichthyocella aliquando vocata est. Plin. lib. 4. cap. 12.
Dolichene, *διδρυς*, Verba Comagenæ, Steph.
Dolichiste, *διδρυς*, Prolemyo, Insula est in mari Lycio, contra Chimeram promontorium, Plin. lib. 3. cap. 18.
Dolionæ, *διδρυς*, Incolæ Cyzici, alias Dolici, vel Dolini. Steph. vide *SCYRMYNS*.
Dolon, *διδρυς*, Proprium nomen viri Trojani, egregia pectum pernicitate præditi, qui quum in castra Græcorum specularet missus esset, a Diomede & Vlysse deprehensus confusus Trojarum notum spe conservandæ vitæ illis aperuit: quem tamen ut proditorum, falsa spe delusum occiderunt. Virg. 12. Aeneid. Antiqui proles bello præclara Dolonia.
Dolonci, *διδρυς*, Populi Thraciæ, ita dicti a Dolone fratre Bithyni, Stephanus.

Dolopæ.

Dolopis, pen. cor. Idem. Populi Thessalix, in extremis finibus Thessalix, quibus Pelcus (cujus imperio parebant) Troiani belli tempore, Phocemem proposuit: ut ex Homeri sententia refert Strabo, lib. 9. Virg. lib. 2. Aen. quis tanta fando Myrmidonum, Dolopiumve, aut durimiles Ulyssi Temperet à lachrymis. Plin. lib. 4. cap. 2. Dolopas in Actolia constituit. Dolopis, a, uis, Valenz Arg. vidisse putat Dolopeia busta. Domitii, Plures apud Romanos. Cn. Domitius. L. Domitius, Domitius Nero, Domitius Ahenobarbus. Vide Suet. in Ner. Domitii, civitas, in Italia, in Isauria est. Steph. Don, Fluvius, à quo Dodonam aliqui dictam putant. Stephanus in Dodona. Donetti, Gens Molossia, Steph. Donus, insula parva Rhod. in quam Dionysius Ariadum ex Naxo transtulit, quem Minos pater eam persequere. Unde corruptum vocabulum videtur pro Dionysia, Scephano. Donysa, insula est in mari Aegeo, una Sporadam, cuius meminit Virg. lib. 3. Aeneid. Linquimus Otyge portus, pelagoque volamus, Bacchatamque juga Naxon, vindexque Donytam. Doris, insula est in Persico, Steph. Dorcius, ei, dicitur ab Ovidio 3. Metam. numeratur inter canes Aëdonis. Inde (inquit) tuum: alii rapida velocius aura, Pampagus, & Dorcius, & Orbalus, Arcades omnes. Dorcium, Phrygia civitas, Steph. Dorion, Oppidum est Peloponnesi juxta quod Thamyas citharodus Musas ad cantus ceteram provocavit. Meminit hujus oppidi Plin. libro 4. cap. 3. Item Lucanus lib. 6. Pteleos, & Dorion ira Nobile Picridum. Est & ejusdem nominis oppidum in Magnesia apud eundem, lib. 4. cap. 10. Tertium in Italia, minoris Asia regione, apud eundem lib. 4. cap. 29. Doris, idem. German. Ein Landtschafft in Ostfriesland. Græcia regio est juxta sinum Mælacum, qua à tergo habet Oceanum, quæ incolæ Dorii, vel Dorienfes, vel etiam Dorici, appellantur, & inde denominativum Doricus: ut, lingua Dorica, qua regionis ejus populi utantur. Dorice autè Achivi dicebantur: postea Dorici dicti à Dorico quodam (ut Plato autor est 3. de Legib.) qui ejus regionis exules restituit (ut Servio placet) à Dorio Neptuni filio, aut certe à Doride Oceani & Tethyos filia. Ab his originem traxerunt Asiae populi, in ora Caræ, ad mare Carpathium, quorum regio etiam Doris appellata est. Dorii, Dorici, & Dorienfes, sive Dorici, Populi sunt Achaia, sic dicti à Doride regione Græciæ juxta Mælacum sinum, cuius à tergo mons est Oeta. Sum & ejusdem nominis populi in Asia Caribus vicini, ad Carpathium mare, à suspensionibus onundi, quorum frequens est mentio apud Herodotum lib. 1. Doris, Nympha maris, Oceani & Tethyos filia, quæ Nereo fratri nupta, immensam vim marinarum Nympharum peperit, quæ à nomine patris Nereides appellatæ sunt. Nonnumquam pro ipso mari, Virg. in Gallesibus quum fluxus subter abire Sicano, Doris amara suâ non intermiscet undam. Doriscus, Locus historialis Thraciæ, fere ex opposito Samo Thraciæ, à Doride nympha appellatus, cuius capacitate Xerxes numeravit, aut potius demensus est exercitus sui multitudinem. Erat enim capax CXX. M. hominum. Autor Plin. lib. 4. cap. 11. & Herod. lib. 7. Dorius, Lusitanie fluvius, ad quem portus est, & civitas, ut est apud Ptolemaum. Dorocorterus, Vitis Galatarum Aquilonarium, Steph. Dorium, in Ptolemao cap. 9. libro 3. Mæsiæ superioris urbs est, ad Danubium. Dorus, Germ. Ein Sohn Nereus, welcher in der Landtschafft Ostfrieslandt gubertschet hat; welcher hernach vñ seinen namen Dorus ist gemmet worden. Neptuni filius, qui in Doride Græciæ regione regnavit, à quo ipsi etiam populi, Dorii appellati putantur, ut ait Servius in illud Virg. 2. Aeneid. juvat ire, & Dorica castra, Deserto ique, &c. Est etiam eo nomine urbs quædam Phoenices, apud Iosephum cujus civis Dorice appellatur, teste Stephano: qui in Caria ejusdem nominis urbem collocat. Doryclius, Filius Priami, nothus, ut scribit Homer. lib. 11. Iliad quem Ajax interemit. Alter fuit Doryclus, frater Phinei regis Thraciæ, de quo Virg. lib. 3. Fit Beroë Iliacis conjuncta longæva Dorycli. Et paulò post: non hæc Rhæcia, mater, Est Dorycli conjuncta, &c. Doryxum, in Stephano, teste Plin. lib. 3. cap. 29, oppidum est Phrygiæ, non procul ab Hermi amiseni fluminis fonte cuius meminit Plin. lib. 3. cap. 29. Dorylas, Nomen Nasamonis cujusdam potentissimi,

unias ex us qui Perseo in aula Cephæi vim inferre conati, ab illo sunt interfecti. Ovid. 3. Metam. Et Nasamoniaci Dorylas ditissimus agri, Dives agri Dorylas: quo non possederat alter Larius, aut totidem tollebat faris acervos. Est item Dorylas Cæcæi nomen, apud Ovid. 12. Metam. Dorylaus, Vir Cretensis, rei militaris peritissimus, & Mithodati cognomento Evergetæ magna familiaritate delectus: cuius res gestas vide apud Strabonem lib. 10. Dorylus, Vnus ex Censuris. Dotium, Vitis Thessalix, in quam Gnidi migrarunt, quorum regio Gnidia vocatur, à Doua Elian filiæ dicitur, vel à Doude, vel Dorbo, Steph. Dribecus, Thraciæ regiuncula, Steph. Draena, Draconis cum diphth. Draconis formam, quæ Draena dicitur, potest. Draco, Ger. Ein Raucher Ofengeter der Menschenform. Antiquissimus Atheniensium legislator, cuius leges Solon, præterquam quæ decem erant constitutæ, abrogatas evocavit, propter severitatem. Nam una omnibus pœna constituta erat, ut etiam qui deficiat damnati essent, aut qui olera suspensionem, capite plecteretur. Ob quam causam Demades dicere solebat: Draconem non aramento, sed sanguine leges seculisse. Vide Gell. lib. 12. cap. 18. Draconigen, Ex dracone genitus: quo epitheto à Pœtis norantur Thebani, Bœotiæ populi: propterea quod illos Cadmo in ea urbe ædificanda adjuvatores fuerunt, ex factis draconis dentibus nati ferantur. Ovid. 3. Metam. Draconis insula, in Libya est, Steph. Draconum, Mons & civitas in Icaria insula, Steph. Dracus, Acheorum dux, à L. Mumio Romanorum duce victus, Epitom. Liv. lib. 32. Cum Achæi (inquit) qui in auxilio Bœotios & Chalcidicos habebant, Quint. Cecili. Metellus ad Thermopylas bello confisit: quibus victis, dux eorum Critolaus, veneno sibi mortem confovit, in cuius locum Dracus, Achæi motus primus autor, ab Achæis dux creatus, ad Isthmon à L. Mumio confute victus est. Hæc Liv. lib. 32. Dracmus, Verbs Cretæ, Steph. Drances, Orator Latini regis, infestissimus Turco Ratuorum regi, ut est videre apud Maronem lib. 11. Turm Dracur idem intensus, &c. Drangia, populi sunt Persiæ, unde forminum Drangis, & regio Drangiana, Steph. Drangiana, Provincia in Asia majori, quam Ptolemaus ab Occasu & Septentrione Aria & Bagao monte terminari ait, ab Oriente Arachosia. Vide ipsum lib. 6. cap. 19. Drusus, Thraciæ populi sunt, qui puerorum recenter natorum futuram calamitatem deserviunt, commemorantes omnia mala quæ vitam ingrossos necesse est perpeti: contra autem, defensorum exequias summa celebrant alacritate, gratulantes illis quod tot malorum myriadibus semel sint defuncti. Au. or Herodotus. Drepani, Vitis Lyciæ. Et Drepana in plurali numero, urbs Sicilia, Steph. Drepane, Phæcia. Est etiam Drepane in Bithynia juxta Asiacum sinum: item mons Aethiopiæ. Bithynicam sic dictam a jure Saturni, Steph. Drepanis, Arist. [Hæmala. Pol. Marika cokolka.] hirundo marina. Plinius lib. 10. cap. 20. & lib. 20. cap. 4. Item lib. 11. cap. 49. V. de Hirundo in APPELL. Drepanum, Vitis Libyæ: sunt & duæ insule circa Lebnum, Stephan. Drepanum, pen. corr. [Hæmala. Germ. Ein Stag in Sicilien nicht gar far von dem Bergbürg Lübbe, heißt jetzt Trapani.] Vitis est Siciliae trans-Lilybæum promontorium, non procul ab Eryce montibus dicta à curvo situ insularum falces. Hæmala enim falce dicitur: vel ab eo quod Saturnus amputatis viribus patris, illuc falcem projecit. Ovid. lib. 3. Fast. Quique locus curvæ nomina falces habet. Virg. 3. Aen. Hinc Drepani portus, & illætabilis ora, Accipit, &c. Dresda, Vitis Myrsinæ, Vulgò Dresden. Dresia, Vitis Phrygiæ, Steph. Drilon, Fluvius est Dalmatiæ, ex Scardonio monte ortum trahens, circa medium superioris Myrsinæ. Vide Ptolemæum lib. 2. cap. 17. & Plin. lib. 3. cap. 22. Drilonius, Vitis Magna, ultima Celticarum, Steph. Drongilon, regiuncula Thessalix, Steph. Drisentiæ, Fluvius provincie Narbonensis, in Rhodanum influens. Plin. lib. 3. cap. 4. Drusilla, filia Herodis Agrippæ quæ interfecit Iacobum Achor. 12. Soro Agrippæ postremi regis Iudæorum, uxor Feliciæ pizidæ Iudææ, Act. 24. Ioseph. lib. 20. cap. 9. Drusmigus, Germ. Drümmingen. Rhetorum oppidum est apud Ptolemaum, lib. 2. cap. 12.

Drusus,